

[Elsø-Merete Ross.]

Jeg tror, der kan være håb om i løbet af en 15-20 år at få indarbejdet en præventionsmentalitet, især når piller og forskellige spiralmetoder bliver mere kendt, og jeg går ud fra, at vi er villige til at udbygge de sociale foranstaltninger således, at ingen af økonomisk nød behøver at gribe til abort som eneste udvej. Men selv om vi bliver meget gavmilde på dette område, må vi tænke på, at mange abortsøgende har andre motiver end den øjeblikkelige økonomi. Hvis vi derfor stadig er af den opfattelse, at svangerskabsloven skal bidrage til, at de illegale aborter skal komme ind under gruppen af legale aborter, må vi se på selve loven og se, om det er muligt at ændre den.

I den gældende svangerskabslovs § 1, stk. 4, står der, at svangerskab kan afbrydes

„Når i ganske særlige tilfælde alvorlige fysiske og psykiske defekter eller andre lægeligt begrundede forhold medfører, at kvinden skønnes uegnet til at tage vare på sit barn.“

I forslaget i kommissionsbetænkningen tog denne paragraf ikke udelukkende sigte på alvorlige legemlige og sjælelige defekter, idet det nævntes, at eventuelt ganske unge kvinder kunne falde ind herunder. Hvis man i denne paragraf ændrede ordet „uegnet“ til „mindre egnet“, ville vi derved åbne adgang for flere kvinder til legal abort. Det blev nok ikke en særlig stor gruppe, men den ville kunne omfatte en del umodne kvinder, herunder meget unge piger.

En anden mulighed var at gå tilbage enten til den første svangerskabskommissions forslag om social indikation eller tage en formulering fra et mindretal, heriblandt professor Hjalmar Helweg, i den anden svangerskabskommissions betænkning, hvorefter der burde være adgang til abort, når der foreligger sociale og personlige vanskeligheder af så alvorlig karakter, at de skønnes ikke at kunne afhjælpes på anden måde; men det er nok et spørgsmål, om umodenhedsindikationen og den sociale indikation kan formuleres så præcist, at der kan administreres ensartet efter dem. I hvert fald har overlæge Hoffmeyer og professor Hurwitz tidligere påstået, at det ville være meget svært at finde et mellemstandpunkt mellem

den nuværende svangerskabslovs bestemmelser og helt fri adgang til abort.

Hvis det er svært at formulere andre indikationsparagraffer, som er administrativt brugbare, kunne man benytte kriterier, der ikke kan udsættes for fortolkning. Man kunne indføre en aldersgrænse både opad og nedad, f. eks. under 17 år og over 35 år, eller man kunne sige, at har en kvinde mindst ét barn, så ved hun så meget om glæder og arbejde ved at have et barn, at hun selv måtte bestemme, om hun kunne overkomme at have et barn til. Hvis man nøjedes med alderskriteriet, ville man udelukke kvinder mellem 18 og 35 år, de særligt fødedygtige aldersgrupper. Tog man kriteriet: mindst ét barn i forvejen, ville man få et meget stort antal af de illegale over i den legale gruppe, men ville ikke hjælpe de førstegangsgravide. Direktøren for mødrehjælpen mener, at afgørelse om abort er for individuel en sag til, at man kan lave så faste grænser.

Selv om der er rejst indvendinger imod de fire muligheder for at give legal abort, som jeg har omtalt, er der vel mulighed for, at vi kunne blive enige om visse former for udvidelse. Men selv om vi gik et langt skridt i den retning, ville vi stadig komme til at udelukke en del, som vi derved henviser til at gå til kvaksalvere, og på den måde fortsætter de illegale aborter, som jeg mener vi bør sætte alt ind på at få forhindret, idet det strider imod min retsopfattelse at have en lov med mange daglige overtrædelser, som man faktisk tolererer og lukker øjnene for. Hvis det primære ønske altså er at få de illegale aborter ind under lovens rammer, tror jeg ikke, der findes anden udvej end at gå over til SF's forslag, selv om jeg godt forstår mange af de betæneligheder, der anføres herimod.

SF foreslår en begrænset form for fri abort, idet kvindens selvbestemmelsesret kun skal gælde de første 12 uger og kun efter ansøgning og efter samtale med en socialrådgiver og en læge. Jeg vil dog gerne straks vende mig imod et meget anvendt argument til fordel for selvbestemmelsesretten. Man siger, at kvinden selv skal bestemme over sin krop. Ja, det var netop det, hun skulle, men bestemmelsestidspunktet skulle ligge, inden hun blev gravid. Ønsker